

בס"ד, ליל ב' דר"ה, רס"ז

תקעו¹ בחדש שופר בכסא² ליום חגיגו³. וצ"ל למה נא' בחדש סתם, ולא נאמר באיזה חדש. ובמד"ר אמור פכ"ט⁴ איתא ע"פ זה, וכי כל החדשים אינן חדש (בתמי', וכי אין הירח מתחדש בכל חדש, מ"כ⁵) אלא בכסה (פי' באותו חדש שהחדש מתכסה בו, מ"כ), וכל החדשים אינן נכסין, אלא ליום חגיגו (באותו חדש שיש בו חג, מ"כ), והלא ניסן חדש נכסה ויש לו חג בפ"ע, אלא איזה חדש שנכסה ויש לו חג וחגו בן יומו, אי אתה מוצא אלא בחדש תשרי. וכן אמרו בגמ' ר"ה ד"ח ע"א וב', איזה חג שהחדש מתכסה בו, זה ר"ה. ולכאורה אינו מובן, למה אומר בחדש סתם, וצריך ליתן סימנים ע"ז, בכסא ליום חגיגו, הול"ל בחדש תשרי. והנה, בחדש שופר, דרשו במד"ר שם, חדשו מעשיכם, שפרו מעשיכם, וצ"ל מה"ע חדשו ושפרו כו'. ולהבין כ"ז צלה"ק משנת"ל⁶ דכח ההתחדשות מאין ליש הוא בבחי' מלכות דוקא, והיינו משום דנעוץ תחלתן בסופן, ונת' דתחלה זהו בחי' עצמות א"ס ממש, שלמעלה מבחי' המשכה וגילוי כו', וכח העצמות הוא בסופן דוקא, בבחי' המלכות, ולכן יש במלכות דוקא הכח הזה לחדש מאין ליש, מה שלא יש בכח הספי' שלמעלה, אפי' בספי' הכתר, מפני שכולם מקבלים מבחי' הגילויים דאוא"ס לבד, אבל כח העצמי הוא במלכות, ולכן היא דוקא המחדשת מאין ליש כו'.

ועפ"ז יובן ג"כ בענין הבירורים, דעיקר עבודת הבירורים בבחי' התחדשות מאין ליש, להמשיך בחי' אור חדש ממש, זהו בסוף מעשה דבחי' מלכות דוקא, שירדה ונתלבשה למטה לברר בירורים, שזהו תכלית הכוונה שעלה במח' תחלה כו'.⁸ דעם היות שיש ג"כ בירורים הנעשים ע"י המשכת האור מלמעלה, וכמו שנת"ל (ד"ה תתן אמת⁹) בענין הבירורים הנעשים ע"י עבודת הצדיקים בתפלה, שהגוף והדברים הגשמיים ממילא מתבררים ע"י גילוי הוי' אחד שמאיר בנפשו, וכמו בגופו של משה כו' (לעיל ד"ה החדש הזה¹⁰), וכן בעסק התורה שלהם בבחי' המשכת מ"ד, כמו עסק התורה הנגלית דהרשב"י ע"ה (לעיל ד"ה תתן אמת¹¹) וכה"ג, הרי בכ"ז אין עיקר הכוונה לברר בירורים, כ"א להמשיך את האור זהו תכלית הכוונה, והבירורים נעשים ממילא כו', וא"כ אין זה ע"י התלבשות בהדבר המתברר, מאחר שאין זה הכוונה כו'. וזהו שהבירורים נעשים בדרך

(4) פסקא ו. – הובא ונת' ברשימות הצ"צ לתהלים (יהל אור) ע' רפז"ח. וראה שם ס"ע רפט.
(5) = מתנות כהונה בפ"י למד"ר שם.
(6) ד"ה והי' כי תבוא (לעיל ע' ותמו ואילך). וד"ה כי המצוה (ע' ותנא ואילך).
(7) ספר יצירה פ"א מ"ז.
(8) ראה לקו"ש ח"א ע' 72 הע' 63.
(9) לעיל ע' ותה.
(10) לעיל ע' ורט.
(11) לעיל ע' ותז.

(1) חלק מהמאמר (מהפיסקא וע"ז ג"כ יונתני) מיוסד על ביאור לד"ה יונתני בס' מאמרי אדה"ז תקס"ט ע' צח [ובהוצאת תשס"ה הוא בע' קיב"ג]. ובשינויים בסד"ה ויאמר ג' לך לך בסה"מ תרס"ב ס"ע רנ"נא. סה"מ תרנ"ה (הוצאת תנש"א ואילך) ע' תח.
להתחלת וסיום המאמר ראה רשימות הצ"צ לתהלים (יהל אור) פא, ד.
וראה בענינים שבמאמר – לקוטי שיחות ח"ו ע' 22 ואילך.
ח"ב ע' 73 ואילך. ספר השיחות תשמ"ז ח"א ע' 200 ואילך.
(2) כ"ה בגוכתי"ק.
(3) תהלים פא, ד.

מלמעלה למטה, היינו שאינו מתלבש בדבר המתברר לבררו, כ"א נמשך עליו האור מלמעלה, ועי"ז מתברר ממילא כו', ואין זה בעבודה ויגיעה כלל, שע"י המשכת האור נעשה הבירור ממילא כו'. דהנה, כאשר הבירורים הם ע"י התלבשות בהדבר המתברר, הרי הבירור הוא ע"י עבודה ויגיעה בגוף הדבר המתברר כו', שהרי אין כאן המשכת וגילוי אור כו', כ"א בעבודתו בגוף הדבר המתברר להיות בבחי' כפי' וכה"ג עי"ז מתברר כו', ה"ז עבודה ויגיעה כו', משא"כ בהבירור דמלמעלה למטה אין בזה עבודה כלל כו' כנ"ל. ועוד זאת, דבזה אינו נשלם עדיין אמיתית הכוונה. דהנה, בבירור זה דמלמעלה למטה, הרי אין הדבר המתברר מתברר בכח עצמו, כ"א ע"י המשכת האור מלמעלה כו', אבל בהבירור שע"י עבודה ויגיעה, הרי הדבר המתברר מתברר בכח עצמו דוקא כו'. ופי' וענין הדבר המתברר היינו בחי' שם ב"ן המתברר (ונק' מתברר ע"ש שירד ונתלבש במקום המתברר כו'), וגם הניצוץ המתברר, שכ"ז נקרא דבר המתברר, הרי הוא הוא שמתעורר בעצמו להתברר ולעלות למעלה כו', מאחר שההתעסקות היא בהדבר המתברר, הרי הניצוץ המתברר עצמו מתעורר לעלות כו'.

ויובן זה כמו בנה"א ונה"ב, שירידת הנשמה בנה"ב היא בכדי לברר את הנה"ב, דהנשמה עצמה א"צ תיקון כו', כידוע¹², ולזאת צ"ל אופן עבודת הנה"א שיהי' בבחי' התלבשות בנה"ב, והיינו להשכיל ולהתבונן בענינים כאלו שגם הנה"ב יכול להבין, וכמו בהאור וחיות אלקי המתלבש בעולמות, שבכל דבר יש כח אלקי המהווה ומחיה אותו כו', ומבשרי אחזה כו'¹³, וכה"ג בענינים שהם בערך הנה"ב ג"כ. וצריך לייגע א"ע שיובן הענין גם בהשכל הטבעי דנה"ב, כי ענינים אלו גופא יכול הנה"א להבין את הענינים בדרך הפשטה, שהנה"ב א"א לו כלל להבין את הענין כו', כ"א צ"ל בהלכשה בלבושי השגה ובחסברים באופן שיהי' מובן בשכל הטבעי דנה"ב כו', והיינו שגם הנה"ב יבין את הענין, ויונח אצלו, איך שבאמת יש אור וחיות אלקי בכל דבר, והעיקר הוא האלקות כו', ועי"ז מתפעל הנה"ב ג"כ ברצון לאלקות. והיינו שגם הנה"ב מבין היטב שא"צ לרצות בהדברים הגשמיים והחומריים מצ"ע, שהן טפל דטפל לגבי העיקר הגדול שהוא האלקות שבו כו', ובפרט שהם קיא צואה¹⁴ מצ"ע כו', כ"א צריך לרצות באלקות שבו, והוא בחי' מוצא פי ה' שבמאכל¹⁵, שמזה יקבל חיותו כו', והיינו שיאכל רק מה שמוכרח לו, ובכוונה לש"ש לבד, בלי שום תאוה ותענוג גשמי בזה, כ"א בכדי שיוכל לעבוד את ה' בתורה ותפלה כו', שע"ז הוא מקבל חיותו מהניצוץ האלקי שבהמאכל, ומתוסף לו חיות בעסק התורה והתפלה כו'. וכמו"כ בשארי התבוננות באופן שיבין הנה"ב ג"כ את הטוב דאלקות, ועי"ז יתעורר ג"כ ברצון שירצה בגילוי אור האלקי כו'. וא"כ הרי שהנה"ב עצמו מתעורר לאהבה את ה', ולפרוש א"ע מעניני העולם, שמתבטל רצונו בזה כו'. וזהו עיקר בירור ותיקון דנפש הבהמית, היינו כשהנה"ב עצמו דוקא מתעורר כו', והיינו דוקא ע"י התלבשות הנה"א בנה"ב, ולא בבחי' ריבוי אור וגילוי דנה"א, דהיינו כשהתבוננות היא בענינים נעלים,

(12) ראה עץ חיים שער כו (שער הצלם) פרק א. תניא פל"ז
(13) איוב יט, כו.
(14) תניא ספכ"ד (לא, ב). — ע"פ ישע"י כח, ח.
(15) עקב ח, ג. — וראה לקו"ת להאריז"ל עה"פ. תו"א נח ט, ד. בשלח סה, ד. לקו"ת צו יג, ב. מטות פא, ב. עקב יד, א ואילך. ובכ"מ.

כמו ברוממות והפלאה דאוא"ס כו', שמאיר בזה אור הנפש האלקית ביותר, לפי שהן הענינים השייכים אליו, להשכיל ולהתחכם בהם ולהבין היטב הענינים על בורים כו', ומאיר בזה ריבוי אור השכל דנה"א כו', וכמו"כ בהתפעלות ורצוא דנה"א (כמו שהוא מצד עצמו, כמו עובדי ה' בנשמתן¹⁶, בבחי' אה"ר ואהבה בתענוגים כו'), שזהו בחי' ריבוי האור והגילוי דנה"א, שמאירים כחותיו ואור שלו בגילוי ממש כו' (שאין זה לפ"ע הנה"ב כלל כו'), כ"א שיאיר אור הנה"א מה שהוא לפ"ע הנה"ב, שזהו ירידת הנה"א שמתעלם ומסתתר בזה, שאינו מאיר בגילוי האור והכח שלו כמו שהוא מצ"ע כו', ועי"ז דוקא נעשה הכירור דנה"ב כו'. אבל כאשר הנה"א מאיר בבחי' ריבוי וגילוי אור שלא לפ"ע הנה"ב כלל, הנה עם היות דהנה"ב מתתקן בזה, הן כמו בענין התשובה, שהוא בבחי' תוקף ההתפעלות דנה"א בבחי' רצוא ביותר, הנעשה מצד המיצר מן הריחוק כו', דהתפעלות זאת ה"ז פועל בנה"ב שמתהפך בעצם מהותו כו', כידוע ומבואר במ"א¹⁷, מ"מ, אין זה נקרא כירור הנה"ב, להיות שאין הנה"ב מתעורר מעצמו, כ"א מה שמתבטל ממילא מצד תוקף הגילוי וההתפעלות דנה"א כו' (אבל במרירות בבחי' מארי דחושבנא כו'¹⁸, וכמו"כ בהתעוררות תשובה שנעשה מצד הנה"ב, והוא שהמיצר הוא בנה"ב, שצר לו מאד מריחוקו כו' (וכמ"ש במ"א¹⁹ בענין יזכיר ל"י²⁰ יום כו'²¹), והצעה היא של הנה"ב כו', וכמו ויאנחו בני"י מן העבודה ויזעקו²², שזהו צעקת הגוף מן העבודה קשה כו', וכמ"ש במ"א²³, וכמו"כ יש ברוחניות צעקת הנה"ב עצמו, וכמו מים תחתונים בוכין כו'²⁴, דמים תחתונים היינו מה שנפל בנפילה ושבירה משבה"כ דתהו, ונעשו תענוגים גשמיים כו', ומ"ת עצמן בוכין על עוצם ירידתן, ובעינן למהוי קדם מלכא כו'²⁴, והיינו צעקת הניצוצות עצמן, וכמו"כ צעקת הנה"ב בחי' הטוב שבו כו', שזהו נק' ג"כ כירור הנה"ב כו'), והן בעבודת הצדיקים הגדולים בבחי' אה"ר ואהבה בתענוגים, בבחי' ריבוי גילוי אור בנפשו, שע"ז מתבטל ממילא הנה"ב כנ"ל, אין זה כירור הנה"ב, כ"א מה שמתבטל ממצאותו כו'.

וכמו שהוא בנה"ב שמתעורר מעצמו כו' כנ"ל, כמו כן הוא בהניצוצות המתבררים, דהיינו בכל הדברים הגשמיים שמתלבש בהם לבררם, כמו באכילה, דנהמא אפום חרבא ליכול²⁵, שע"י הכפי' בזה מתבררים הניצוצות כו', וכמו"כ בעסק מו"מ, שלא יש בזה שום נדנוד איסור, ובכוונה לש"ש כו' (וכמו שנת' מזה לעיל ד"ה לולב וערבה²⁶), הוא ג"כ כנ"ל, שהניצוצות עצמן מתעוררים לעלות, וכמו מים תחתונים בוכין כו' כנ"ל. והיינו דוקא בהכירור דמלמטה למעלה, שמתלבש בהמתברר בכדי לבררו כו', וכ"ש שהנה"א המלוּבש בנה"ב לבררו (שזהו כדוגמת בחי' שם ב"ן המתברר), ה"ה מתברר בכח עצמו, שהרי הכחות

(20) ל"י: הגרשיים הם להדגשה, כרגיל בכ"מ בדא"ח.

(21) ברכות ה, א.

(22) שמות ב, כג.

(23) ראה אוה"ת שמות ס"ע סד"ה. שם (כרך ז) ע' ב'תקיד ואילך.

(24) תקו"ז ת"ה (יט, ב). תוס' הרא"ש בראשית א, ז. וראה בחיי ויקרא ב, יג. ב"ר פ"ה, ד.

(25) זח"ג קפת, ב. וראה סה"מ תרנ"ט ס"ע קס ואילך.

תש"ד ע' 103 ואילך.

(26) לעיל ס"ע ומד"מה.

(16) ראה לעיל ד"ה החודש הזה לכם ע' רח, ובהנסמן שם

הע' 491.

(17) ראה גם סה"מ עת"ר ע' סד. תרפ"ג ע' רנח. תש"ט ע'

230.

(18) ראה זח"ג קעת, א. תניא פכ"ט (לו, ב). אגה"ת פ"ז (צז,

א).

(19) ראה המשך והחרים תרל"א בסה"מ תרל"א ח"א ע'

רצה. סה"מ תרל"ג ח"א ע' רלו. המשך וככה תרל"ז פק"ט (ע'

קפט). וראה גם סה"ש תש"א ע' 59 ואילך. תש"וה"ש"ת ע'

416 ואילך. לקו"ד תקבד, ב ואילך.

דנה"א המלובשים בנה"ב בבחי' התלבשות ממש, שמתעלם ומסתתר מאד בהנה"ב, שאינו מאיר בגילוי אורותיו וכחותיו כו' כנ"ל (ויכול להיות ח"ו ההעלם וההסתתר ביותר, וכמו תוקפא דגופא חולשא כו')⁽²⁷⁾ (וה"ז כדוגמת התלבשות בחי' שם ב"ן כו'), והרי הבירור שלו הוא בכח עצמו כו', שהרי אינו מאיר בהם האור האלקי, וצריך לייגע א"ע ביגיעת נפש ויגיעת בשר עד שישגיג ויבין הענין האלקי, ויאיר בנפשו כו', ויתעורר באהוי"ר, שכ"ז הוא ע"י עמל ויגיעה כו', וכמשנת"ל (ד"ה תתן אמת ליעקב⁽²⁸⁾). משא"כ בהבירור מלמעלה למטה, שהכחות דנה"א המלובשים בנה"ב עולים ונכללים בעצם נפשו ע"י גילוי אור פנימיות נפשו, וכמו שנת"ל (בד"ה הנ"ל⁽²⁹⁾) בענין שירה וזמרה דנה"א, שהכחות נכללים ממילא בנקודה הפנימיות והעצמיות כו', וכמו"כ הנה"ב מתבטל ממילא כו' כנ"ל, וכללות גילוי אור עצם נפשו וגילוי אור האלקי שמאיר בנפשו, אין זה בשביל לברר, כ"א שהבירור נעשה בדרך ממילא, ולכן אינו ע"י התלבשות כו'. ומאחר דבעבודה זו העיקר הוא להמשיך גילוי אלקות, והבירורים נעשים בדרך ממילא, אינו נמשך בזה בחי' אור חדש ממש מבחי' פנימיות ועצמות א"ס ממש כו'.

שנא

והענין הוא, דהנה ידוע דתכלית הכוונה בבריאת והתהוות העולמות הוא בכדי שיהי' לו ית' דירה בתחתונים³⁰, דבשביל זה הי' כל השתל' העולמות, וכל האורות והגילויים והתעוררות הרצון כו', הכל בשביל כוונה זו להיות לו דירה בתחתונים כו'. וכידוע המאמר³¹ דבמי נמלך בנשמותיהן של צדיקים, וכמו עד"מ אדם שנמלך בעצמו אם ירצה דבר פלוני או לא ירצה בו, הרי כל עיקר תחלת התעוררות הרצון אם יתחיל להתעורר ברצון זה אם לאו, בזה יש לו ישוב והמלכה כו'. והגם שזהו כאשר כבר נתעורר בכללות הענין כו', מ"מ, אין זה רק התעוררות כללי, ולא התעוררות רצון ממש שירצה ממש בהדבר, ותלוי במי שנמלך בו, שאם יאמר על זה לאו, יתבטל גם ההתעוררות כללי, ויהי' כאילו לא הי', ואם יחליט על הן, אז ירצה ברצון ממש כו', הרי שמי שנמלך בו הוא למעלה מתחלת התעוררות הרצון כו'. ועז"א במי נמלך בנשמותיהן של צדיקים, היינו במי נמלך על תחלת התעוררות הרצון על העולמות, שהמלכה זו הי' בינו לבין עצמו כבי', אם יהי' חפץ חסד³² להיות לו רצון לרצון להאציל ולברוא כו', ונמלך בנשמותיהן של צדיקים, היינו שעלה לפניו סוף מעשה הצדיקים, שהן נש"י, שיתלבשו בגופ[ים], ויקיימו תו"מ בפו"מ³³, בשביל זה הוחלט שיהי' הרצון כו', משום שעז"ז יושלם הכוונה הפנימיות והעצמיות להיות לו ית' דירה בתחתונים, ע"י קיום המצות בפו"מ, בבחי' תיקון הכלים, שעושים את הדברים התחתונים כלים לאלקות, ע"י סו"מ וע"ט בפו"מ³⁴, באתכפי' ואתהפכא, שזהו הנק' בירורי נוגה כו', שבה נעשים הדברים התחתונים כלים לאלקות, שבזה דוקא נשלם הכוונה העצמית שעלה במח' תחלה בבחי' עצמות א"ס כו'.

(31) ב"ר פ"ח, ז. רות רבה פ"ב, ג.

(32) ע"פ מיכה ז, יח.

(33) = תורה ומצות בפועל ממש.

(34) = סור מרע ועשה טוב בפועל ממש. — ע"פ תהלים לד,

(27) ראה זח"א קמ, ב. קפ, ב. סה"מ תרפ"ה ע' רז. תש"ט

ס"ע 63-4.

(28) לעיל ע' תד.

(29) שם ע' ותה"תו.

(30) ראה תנחומא בחוקותי ג. נשא טז. ב"ר ספ"ג. במדב"ר טו.

פ"ג, ו. תניא פ"ו.

ולמעלה היינו ירידת המלכות, שיורדת ומתלבשת בבי"ע, בכדי לברר בירורי נוגה דבי"ע, לאהפכא חשוכא לנהורא ומרירו למיתקא כו'³⁵, וכמו שכתוב³⁶ ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה, טרף בגימ' רפ"ח ע"ה³⁷, והיינו דוקא ע"י התלבשות, שמתלבשת בע"ש³⁸ דנוגה, ומבררת אותם, לעשותם בבחי' כלים לאלקות, ובזה דוקא נשלם הכוונה העליונה, ולזאת, זאת העולה³⁹ דוקא, שעולה בבחי' פנימיות ועצמות א"ס, היינו בבחי' תחלת הכוונה והמח' כו'. וכמ"ש⁴⁰ יונתי בחגוי הסלע בסתר המדריגה הראיני את מראיך כו', וידוע⁴¹ דיונתי היא בחי' מלכות דאצילות כו', וכאשר יונתי היא בחגוי הסלע בסתר המדריגה, דהיינו בבחי' התלבשות בבי"ע כו', עי"ז דוקא נעשה הראיני את מראיך, וכמו המראה שבדרך אורח, ה"ה רואה את עצמו, כמו"כ הוא בבחי' עליית המל' שעולה ע"י הברורים בבחי' אורח (וגם הניצוצות הנבררים עולים עמה כו') בבחי' פנימיות ועצמות א"ס, משום דסוף מעשה זו עלה במח' תחלה, ולכן בזה דוקא ה"ה עולה בבחי' העצמות כו'.

וכמו"כ בנש"י למטה, שנתלבשו בגוף ונה"ב הגשמיים, להיות קיום המצוה בפו"מ דוקא, בבחי' בירור ותיקון הכלים הגשמיים, וכן בבירור הגוף ונה"ב וכל הדברים, בבחי' אתכפי' ואתהפכא, כמו שנת"ל, הנה בזה נשלם הכוונה, ועי"ז דוקא נעשה העלי' בבחי' עצמות א"ס, ונמשך בחי' המשכת העצמות, להיות לו ית' דירה בתחתונים כו'. ועי"ז⁴² ג"כ יונתי בחגוי הסלע בסתר המדריגה, דיונתי קאי על הנשמה, דכנס"י נמשלו ליונה כו'⁴³, ונתלבשו בגוף ונה"ב, שהן חגוי הסלע, מטעם שהן קשים כסלע, להיות שרש מחצב הגוף ונה"ב הוא מבחי' אורות דתהו שנפלו בשבירה כו', וידוע⁴⁴ דאורות דתהו הן אורות תקיפין כו', ובד"כ המדות דתהו הן בבחי' קשים כארז כו'⁴⁵. ומה שנק' סתר המדריגה, הענין הוא, כמו עד"מ המדריגה הגשמית, שיש ב' מיני מדריגות. הא', המדריגה העשויה בגילוי, שנגלה לעין כל כשעולין בה, כמו הסולם שעומד מבחוץ וכיוצא. והב', המדריגה העשויה בהעלם ובסתר גדול, והעלי' בה הוא שלא בהדרגה, שאינו מרגיש שעולה, ופתאום הוא למעלה כו', וכמו במדריגה הנק' שויןדל טרעפ⁴⁶, שסובבים סביבת העמוד, ואינו רואה את הצורה העליונה, ופתאום בא אלי' כו'. והנמשל מזה יובן בעבודה, שיש ב' מיני עליות⁴⁷, הא', עליית הנשמה האלקית ממדריגה למדריגה ומהשגה להשגה כו', כמ"ש⁴⁸ ילכו מחיל אל חיל, כמו בעמוד שעולין בג"ע ממדריגה למדריגה⁴⁹, וכן התפלה

שנב

(42) הבא לקמן מיוסד על ביאור לד"ה יונתי תקס"ט שבהע' 1. וראה גם סה"מ תרס"ב ותרנ"ה שפ הערה 1.
(43) ברכות נג, ב. וש"נ.
(44) ראה סה"מ תרס"ה ע' ק ואילך. ובכ"מ.
(45) ע"פ תענית כ, א.
(46) ראה מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' ריד ואילך. אוה"ת מטות ע' א'רפג. נ"ך (כרך ב) ע' תתפד. סה"מ תרנ"ז ע' ט. וראה כתר שם טוב (הוצאת תשס"ד) בהוספות סימן נג"ד. וש"נ.
(47) בהבא לקמן ראה גם סה"מ פר"ת ע' פ"פא. תש"ה ע' 47 ואילך.
(48) תהלים פד, ח.
(49) ראה זחר ח"א ריט, א. ח"ב ריא, א. בהנסמן לעיל ע' וכב הע' 104.

(35) ראה זח"א ד, א.
(36) משלי לא, טו.
(37) = עם הכולל (מק"מ לזח"ג ס' א. (ראה ג"כ טעמי מצות להרח"ו פ' משפטים), הוספות לתו"א קי, א. וראה ג"כ לקו"ת אמור לו, ב. — הערת כ"ק אדמו"ר זי"ע בסה"מ תרס"ג ח"א ע' נא).
(38) = בע' שרים.
(39) ראה שה"ש ג, ו. ח. ה: מי זאת עולה מן המדבר. וראה לעיל סד"ה וידבר גו' במדבר ע' ושיג.
(40) שיר השירים ב, יד.
(41) ראה פרדס שער כג (שער ערכי הכינויים) פ"י ערך יונה. לקו"ת שה"ש כא, סע"א.

נק' סולם⁵⁰ שבה עולין נשמות ומלאכים, וכמ"ש⁵¹ ומלאכי אלקים עולים ויורדים בו כו', והיינו בעליית הנשמה בתפלה, בכל תפלה בפרט, שעולה מעשיה ליצירה ומיצירה לבריאה, וכמו"כ המלאכים העליונים עולים עי"ז, שז"ע עליות העולמות הנעשה בתפלה כו', וכן בכל יום ויום ה"ה עולה למדריגה עליונה יותר כו'. ובחי' מדריגה הב' היא הנק' סתר המדריגה, שלא נגלית, כי היא עשויה בהעלם ובהסתר, ובעלי' שלא בהדרגה כו', והוא בחי' עליית הנה"ב כשמתעורר הוא באהוי"ר, וכמו ואהבת כו' בכל לבבך כו'⁵², שעליה זאת היא בבחי' העלם והסתר עמוק מאד כו', דהרי הנה"ב הוא מק"נ⁵³, ומתאוה לכל הדברים הגשמיים כו', ושרשו למעלה הוא מבחי' אורות דתהו⁵⁴, שהן למעלה מעלה מאד כו', וכאשר הנה"ב בא לידי אהבה לאלקות, הרי פתאום הוא עולה שלא בהדרגה כלל, והיינו מריבוי הצמצומים דנוגה, ומהדברים והתאות הגשמיים, אל ריבוי האורות דתהו במדריגות הנעלות דקדושה, ה"ז עלי' שלא בהדרגה כו'. וזהו בבחי' הצעקה דנה"ב מן המיצר כנ"ל, שאז משתנה מהותו לגמרי, מההיפוך אל ההיפוך, ובשעתא חדא ורגעא חדא כו'⁵⁵. אמנם כמו"כ הוא גם בבירור הנה"ב הנעשה לאט לאט כו' כנ"ל, הרי כמה שפועל בנה"ב שלו לצאת מענינים הגשמיים ולרצות באלקות כו', ה"ז שלא בהדרגה כו', דבצד הקדושה מה שהוא לאט לאט, ה"ז בהדרגה כו', אבל מסט"א אל הקדושה, כמה שיוצא מהסט"א ועולה אל הקדושה, ה"ז שלא בהדרגה כו'. ונמצא דהעליה דנה"ב היא שלא בהדרגה (ועי"ז נעשה העלי' בנה"א ג"כ שלא בהדרגה כו'), וזהו הנק' סתר המדריגה כו'. וזהו יונתי בחגוי הסלע בסתר המדריגה, דהיינו התלבשות הנה"א בגוף ונה"ב, ופועל הבירור בהם, שגם הם יעלו ויוכללו באלקות (וכענין ואספת דגנך כו'⁵⁶, וכמ"ש במ"א⁵⁷), עי"ז דוקא הראני את מראיך, שנק' כנס"י אז בשם מראה⁵⁸, דהיינו העלי' בבחי' או"ת, שעולה בבחי' עצמות א"ס כו', ועי"ז דוקא תהי' המשכת בחי' העצמות א"ס ממש למטה, לפי שבזה דוקא נשלם הכוונה שבצמצום להיות לו דירה בתחתונים כו'.

שנג

והגם דלכאורה נשלמה הכוונה הזאת גם בבחי' המשכה מלמעלה למטה, שהרי נמשך המשכת אוא"ס למטה, וא"כ הרי יש בזה ג"כ הכוונה דבחי' עצמות א"ס מה שנתאוה כו', הענין הוא, דמה שנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, היינו שהדבר התחתון ממש יהי' כלי לאלקות, וזה נשלם דוקא ע"י הבירורים בדברים התחתונים, ודוקא באופן בירור הנ"ל דמלמטה למעלה. דהנה, בבחי' המשכה מלמעלה למטה, הנה לבד דהעבודה אינו בבחי' התעסקות בהתחתון לעשות כלים לאלקות, כ"א העבודה הוא להמשיך גילוי אלקות כו', הרי אין זה כפי אמיתית הכוונה העליונה, שהיא שהתחתונים יהיו כלים לאלקות, וכאן אין ההתעסקות בהתחתונים, כ"א להמשיך הגילוי כו'. ועם היות שבזה ג"כ נעשה הבירור ממילא בהדברים שלמטה כו', וכמשנת"ל, הנה מה שהמשכת

ספ"א (ו, א). ועוד.

(54) ראה תו"א מקץ מא, ב. ובכ"מ.

(55) ע"פ זח"א קכט, סע"א.

(56) עקב יא, יד.

(57) ראה סה"מ תרכ"ו ע' קסט, וע' קעא. ועוד.

(58) ראה ד"ה יונתי בחגוי בלקו"ת שה"ש יז, סע"ב"ג.

(50) ראה זח"א רסו, ריש ע"ב. ח"ג שו, ריש ע"ב. תקו"ז

תמ"ה (פג, א). לקו"ת בשלח ב, ב ואילך. ספר המאמרים תרנ"ה ע' רכב ואילך. תש"ח ע' 80 ואילך. ובכ"מ.

(51) ויצא כח, יב.

(52) ואתחנן ו, ה.

(53) ראה עץ חיים שער נ (שער קיצור אבי"ע) פ"ב. תניא

האוא"ס מלמעלה למטה פועל הבירור למטה, היינו שהדברים התחתונים מתבטלים ממציאותם, ולא שנעשו כלים לאלקות, אבל בהבירור מלמטה למעלה שע"י התלבשות והתעסקות בהדברים התחתונים לבררם, הרי נעשו הדברים תחתונים כלים לאלקות כו'. ובפרט לפי משנת"ל דבהבירור מלמטה למעלה מתברר התחתון בכח עצמו, היינו שהתחתון מתעורר ברצונו לעלות למעלה כו', וכמו בעליית הנה"ב בתפלה, וכמו מ"ת בוכין אנן בעינן למהוי קדם מלכא כו'²⁴, הרי בזה נעשו התחתונים ממש כלים לאלקות כו'. וזהו אמיתית העליה דלעתיד, שיהיו התחתונים ממש כלים לאלקות, וכידוע דלעתיד יהי' ג"כ גוף גשמי, וזהו תחה"מ שיקומו הגופים מעפרם, ויהיו כלים ממש לאוא"ס כו'⁵⁹.

והענין הוא, כמ"ש במ"א⁶⁰ ההפרש בין הגילוי דמ"ת להגילוי דלעתיד, שהגילוי שהי' במ"ת הי' מלמעלה למטה, וכמ"ש⁶¹ וירד ה' על הר סיני, והגילוי שהי' לעתיד יהי' מלמטה למעלה. ולכאורה אינו מובן, שהרי לע"ל כתיב⁶² כי עין בעין יראו בשוב הוי' כו', נמצא שלעתיד יהי' ג"כ הגילוי מלמעלה למטה כו'. אך הענין הוא, דבמ"ת הי' הגילוי מלמעלה למטה, היינו שהי' מאיר גילוי אוא"ס למטה, והתחתון לא הי' כלי לזה כלל, כי העולם הי' גשמי בלי שום הזדככות כלל, ואעפ"כ הי' בו גילוי אלקות כו', וזהו מלמעלה למטה, היינו רק בבחי' אתעדל"ע לבד, והגילוי הי' למטה, היינו שהתחתון הי' בבחי' מטה, שלא נזדכך עדיין כו'. משא"כ לע"ל יהי' מלמטה למעלה, היינו שהי' הזדככות התחתון, שהעולם יזדכך, וכמ"ש⁶³ ואת רוח"ט⁶⁴ אעביר מן הארץ, וכן יהי' תחה"מ, שיעמדו נשמות בגופים, ולא יהיו צריכים לאכו"ש כלל, אלא גם הגוף יהי' ניזון מזיו השכינה כו', והיינו לפי שיזדככו אז הגופים כו', וגם העולם עצמו יזדכך כו', וכמ"ש מזה בד"ה אלה תולדות נח, רל"ז⁶⁵, יעו"ש באורך. וזהו הנק' מלמטה למעלה, שהמטה יהיה בבחי' מעלה, והיינו שהי' כלי לקבל בחי' גילוי אלקות שיומשך מלמעלה כו'. משא"כ במ"ת, אף שנמשך גילוי אלקות, מ"מ, העולם לא הי' כלי לבחי' גילוי זה, רק מצד שהוא ית' הוא כל יכול, לכן יכול להיות נמשך גם בבחי' מטה כמו בבחי' מעלה כו', וכמ"ש⁶⁶ המגביהי לשבת המשפילי לראות כו', שמצד שהוא מגביה, ע"כ יכול להיות נשפל גם למטה בבחי' ארץ, שהוא בחי' מטה, כמו בשמים ממעל כו'⁶⁷, אבל לע"ל יהי' בחי' מטה כלי לבחי' גילוי זה, לכן נק' הגילוי בשם מלמטה למעלה כו'. וזהו⁶⁸ ההפרש בין שילוב שם הוי' בשם אד'⁶⁹, ובין שילוב

שנדר

(59) ראה לקו"ת צו טו, ג. אוה"ת חוקת ס"ע תת (ועד"ז) בהוספות לשם [בהוצאת תשנ"ח] ריש ע' 39. וראה לקו"ת דרושים לשבת שובה סה, סע"ד. דרמ"צ יד, ב. סה"מ תרכ"ט ע' כא"ב. שעו. תרל"ג ח"ב ע' תצ. וש"נ.

(60) ראה לקו"ת פ' ראה כח, א"ב. סידור עם דא"ח רלח, ג"ד. אוה"ת תולדות תתיד, סע"ב ואילך. סה"מ תרמ"ג ע' פד"ה. המשך תער"ב ח"ב ע' תתקל ואילך. סה"מ תרע"ח ע' עג ואילך. תרח"ץ ע' קמח ואילך. ועוד.

(61) יתרו יט, כ.

(62) ישע"י נב, ח.

(63) זכרי' יג, ב.

(64) = ואת רוח הטומאה.

(65) פרק יח. וראה בכ"ז אוה"ת בראשית לד, סע"ב ואילך.

סה"מ תרכ"ט ע' כא"ב. שעו. המשך וככה תרל"ז פפ"ח ואילך. פצ"א"ב. סה"מ תרל"ט ח"ב ע' תקנא"ב. תרנ"ט ע' קה ואילך. המשך תער"ב ח"ג ע' א'תמג. סה"מ תרח"ץ ע' ריט. סה"ש תורת שלום ע' 127 ואילך. לקמן ד"ה השמים כסאי תרס"ח (ע' תקכח). ובכ"מ.

(66) תהלים קיג, ה"ו.

(67) ואתחנן ד, לט.

(68) ראה אוה"ת, המשך תער"ב סה"מ תרע"ח ותרנ"ץ שבעה ערה.

(69) ראה תניא שעהיוה"א פ"ז (פב, א). לקו"ת דרושים לשבת שובה סה, ד. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"ב ע' תתקטז ואילך. סה"מ תר"ל ע' מה ואילך. תרל"ג ח"א ע' עא ואילך. וש"נ. תר"ס ע' סד ואילך. תרע"ח ע' קטו ואילך. ועוד.

שם אד' בשם הוי', שהאות הראשון גובר, ולכן, כשהשילוב הוא שם הוי' בשם אד', שאות הראשון הוא א' דשם אד', זהו הנק' מלמעלה למטה, כי בחי' מטה הוא כמו שהוא נהווה משם אד', אנת אשתמודע אדון כו'⁷⁰, מלך על עם, עוממות⁷¹, היינו נפרדים כו'. אבל בחי' שילוב שם אד' בשם הוי', אז אות הראשון הוא יו"ד דשם הוי', והוא הגובר, ומ"מ יש גם שם אד', והיינו שיהי' מציאות המטה, והמטה ישיג בחי' עצמות א"ס, ואיך שהוא הי' הווה ויהי' כאחד כו'⁷², וכמו וידע כל פעול כי אתה ממש פעלתו ויבין כל יצור כו'⁷³, וכמו כי מלאה הארץ דעה כו'⁷⁴, וכולם ידעו אותי כו'⁷⁵. וזהו אמיתית הגילוי שיהי' לעתיד, שהתחתון יהי' כלי לאלקות כו'. והיינו ע"י הבירורים דעכשיו, בבחי' בירור דמלמטה למעלה, שזהו ההתלבשות וההתעסקות בגוף הדבר התחתון לעשותו כלי כו', ושיתעורר בעצמו לצאת מחומר, ולהיות בבחי' רצון לאלקות כו', שע"ז נעשה בבחי' כלי כו'. ונמצא, דאמיתית הכוונה המושרשת בעצמות א"ס להיות לו ית' דירה בתחתונים, זהו שנשלם בהבירור דמלמטה למעלה דוקא.

וזהו"ע כוונת נעיצת התחילה בבחי' סוף מעשה דוקא, דהיינו בבחי' המל' המתלבשת ומסתתרת בנוגה דבי"ע לבררם כו', וכן בהנה"א המתלבש בגוף ונה"ב, וכן בכל הדברים השייכים להנה"ב, ומברר בירורים דנוגה בבחי' התלבשות זאת כו', בזה הוא דוקא כוונת נעיצת התחילה דנתאווה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים כו'. ולכן ע"י בירורים אלו נעשה בחי' האו"ח, דהיינו עליית המלכות בבחי' עצמות א"ס כו', וע"ז דוקא הוא בחי' המשכת העצמות ממש כו'. וזהו דהמשכת בחי' אור חדש ממש מבחי' עצמות א"ס ממש, זהו דוקא ע"י הבירורים דמל', שמתלבשת בתחתונים לבררם, שזהו בחי' בירור דמלמטה למעלה, לפי שבזה דוקא יש כוונת נעיצת התחילה כו'.

וי"ל דזהו גם הטעם מה שהמל' דוקא יש בה כח לברר בירורים התחתונים ובבחי' התלבשות כו'. דהנה נת"ל⁷⁶ בענין עבד הנאמן, דהיינו בד"כ מדרי' הצדיקים, דעבודתם הוא בבחי' אהבה והתקשרות כו', דהעיקר הוא בבחי' המשכת האור, וע"ז נעשה הבירור כו', ונת' שאין זה בבחי' התחדשות ממש, מפני שהחומריות שלהם, הן בעצמן והן בהדברים שמקבלים, אינם בבחי' חומרי ממש, וממילא אין זה בבחי' היפך הטבע לגמרי כו', וג"ז אינו בבחי' התלבשות כ"כ בהם כו'. אבל הבירורים דמלמטה למעלה, דהיינו בעבד הפשוט כו', ה"ז בענינים חומריים וגשמיים ממש, והיינו שהחומריות שלו, הן בעצמו והן בהדברים שמקבלים(ים), הם חומריים ממש, וה"ז היפך הטבע לגמרי, א"כ ה"ז התחדשות גמורה כו'. וזהו ג"כ ענין ירידת המלכות דבי"ע לברר בירורי נוגה דבי"ע, ה"ז לברר ולהפוך בחי' החומריות הטבעית ממש, שהרי ההתלבשות היא בנוגה ממש, וא"כ הבירור הוא בבחי' היפך הטבע החומרי ממש, וכמו בירור הנה"א את טבע החומרי הגמור דנה"ב כו', שזהו בבחי' התחדשות גמורה, כחידוש יש מאין כו'.

(73) נוסח תפלת "אלקינו כו' מלך על העולם" בתפלות

ראש השנה.

(74) ישע"י יא, ט.

(75) ירמ' לא, לג.

(76) בד"ה אחרי ה"א תלכו (ע' ותלו ואילך).

(70) תקו"ז בהקדמה (יז, ריש ע"ב).

(71) ראה פרש"י שופטים ה, יד. תניא שעהיוה"א שם (פא).

ב. ספר המאמרים תר"ס ע' ה ואילך.

(72) זח"ג רנז, ב (ברע"מ). פרדס שער עשר ולא תשע פ"ט.

תניא שם. ובכ"מ.

שנה

כמשנת"ל. והכח הזה יש במלכות (וכמו"כ בנש"י למטה בנשמות הנק' עבדים פשוטים כו'), לחדש דבר בבחי' היפך הטבע הגמור לאלקות, שזהו כמחדש דבר מעיקרו כו', ומה גם ע"י ההתלבשות בהדברים התחתונים, שמתעלם ומסתתר האור לגמרי כו', (וכמו בהתלבשות הנה"א בהנה"ב, שהנה"א נעשה בבחי' יש, עד שבערך שיתלבש בנה"ב ויתאחד אתו כו', ובהתלבשות זאת הרי מתעלם האור יותר כו'), ומ"מ פועל בהם הבירור והיפך הטבע כו', הנה כ"ז רק מצד כוונת נעיצת התחילה שיש בסו"מ⁷⁷ דבחי' מלכות, ומשו"ז יש בכחה לברר בירורים בבחי' התחדשות גמורה כו' (וכמו שנת"ל מה שיש במל' דוקא כח ההתהוות מאין ליש בבחי' התחדשות, שזהו מצד שנעוץ תחלתו בסופן דוקא כו', כמו"כ כח הבירור באופן כזה שיש במלכות לחדש דבר מעיקרו כו', זהו מצד כח כוונת נעיצת התחילה דעצמות שיש בסו"מ דמלכות דוקא כו'). (וכמו"כ דוקא בירידת הנשמה שירדה ונתלבשה בגוף ונה"ב החומרי כו', הנה דוקא כמו שירדה למטה מטה, יש בה כח העצמות דוקא, שבכח זה ביכולתה לברר את הנה"ב ולעשותו כלי לאלקות כו').

ובמ"א⁷⁸ מבואר דהכח בנה"א לברר את הנה"ב הוא מבחי' עקודים שלמעלה מבחי' תהו ותיקון כו' (וז"ע משביעין אותו כו'⁷⁹, כמו שכת' במ"א⁸⁰), והיינו ג"כ כנ"ל. כי הנה במ"א מבואר⁸¹ שע"י הבירור נעשה העליה בבחי' שם ע"ב, שלמעלה גם משם ס"ג, דשם ס"ג הוא בחי' תהו, בחי' נקודים, כידוע⁸², ושם ע"ב הוא בחי' עקודים כו', וע"י הבירור דשם מ"ה מברר ב"ן, עולה בבחי' שם ע"ב כו'. והטעם הוא, כי בנין וסתירת התהו הי' לא במקרה ח"ו, כ"א הי' בונה ע"מ לסתור וסותר ע"מ לבנות עולם התיקון כו'⁸³, לזאת, ע"י הבירורים, הרי נשלם הכוונה דבחי' אוא"ס שלמעלה מתהו ותיקון, דמשם הי' בנין התהו באופן שיהי' נסתר ויהי' אח"כ בנין התיקון לברר את התהו כו', ולזאת, העליה היא בשם ע"ב, בחי' העקודים שלמעלה מתהו ותיקון כו'. ומשם גופא נמשך הכח בנה"א לברר את הנה"ב, דהיינו מהאוא"ס שלמעלה מתהו ותיקון, דשם הוא הכוונה שיהי' בירור התהו כו', ומשם גופא נמשך הכח לברר כו', ואחר הבירור נעשה העליה במדרג' זו, וכמו"כ ההמשכה היא ממדרג' זו כו'.

וכמו"כ יובן בשרש שרשן בבחי' עצמות אוא"ס, דשם מושרש הכוונה העצמית בבחי' הבירורים, בכדי להיות לו ית' לעצמותו כבי' בחי' דירה בתחתונים כו', ומשם נמשך הכח בבחי' מלכות למעלה ובנש"י למטה, להיות בהם כח הבירורים באופן כזה גם לחדש דבר מעיקרו, בבחי' היפוך הטבע החומרי הגמור ממש כו', ושיהיו הם עצמן כלים ממש לאלקות כו'. וזהו דבחי' ההתחדשות, היינו לחדש דבר בענין הבירורים בבחי' התחדשות ממש כמו מאין ליש כו', וכמו"כ בחי' ההתחדשות להמשיך בחי' אור חדש

(77) = בסוף מעשה.

(78) ראה קיצורים והערות לתניא מכ"ק אדמו"ר הצ"צ ע' נ. שם ע' קס"ז (בהוצאת תשמ"ט). סה"מ תרל"ג ח"א ע' רפא. ע' שג. וע' שיט"כ. תרנ"ז ס"ע קט"ז. ד"ה פדה בשלום תש"כ (סה"מ תש"כ ע' נב. תר"מ התוועדות תש"כ ח"א ע' 167).

(79) נדה ל, ב.

(80) ראה במקומות שנשמנו בהע' 78.

(81) ראה המשך יונתי תר"מ בסה"מ תר"מ ח"ב ע' תקיט.

שם ע' תשל"ז. ס"ע תשדמ"ה.

(82) ראה עץ חיים שער ח (שער דרושי נקודות) פ"א.

(83) ע"פ לשון חז"ל – שבת לא, ב. וראה מאמרי אדמו"ר

הזקן תקס"ג ח"ב ע' תשכח. מאמרי אדמו"ר האמצעי דברים

ח"ב ע' תקפב ואילך. המשך מים רבים תרל"ו ס"ע ט ואילך.

סה"מ תר"מ ח"א ע' רנא. ובכ"מ.

ליל ב' דראש השנה, ה'תרס"ז

תסט

מבחי' עצמות א"ס, להיות לו ית' לעצומ"ה ממש כבי' דירה בתחתונים (כמו דירת אדם שכל עצמותו הוא בהדירה כו'⁸⁴), זהו בבחי' מלכות דוקא, דסו"מ דוקא עלה במח' תחלה, ובה דוקא יש כוונת נעיצת התחילה כו'.

וע"פ ⁸⁵ הנ"ל יובן מ"ש תקעו בחדש שופר בכסא כו', איזה חג שהחדש מתכסה כו'. דהנה, ענין שהחדש מתכסה היינו עליית המלכות שעולה בבחי' עצמות א"ס, שהעליה היא בבחי' העלם העצמות דא"ס כו', וכמשנת"ל שע"י הבירורים נעשה בחי' או"ח כו', דענין הבירורים זהו שעלה במח' תחלה בבחי' העצמות, ומשם נמשך הכח לברר, שז"ע כוונת נעיצת התחילה שבסוף מעשה כו', ועי"ז נעשה עליית המלכות שעולה בבחי' **שנו** העצמות כו'. וזהו העליה דר"ה שנעשה ע"י העבודה בעסק הבירורים בכל השנה כו', דעלייתה הוא בבחי' העלם העצמי, שזהו"ע בכסא כו', וממילא ההמשכה אח"כ היא בבחי' התחדשות, גילוי בחי' אור חדש ממש כו'. ובכדי שתהי' המשכת האו"ח זהו ע"י חדשו מעשיכם, שפרו מעשיכם, דהיינו בחי' ההתחדשות שלמטה, בהבירור דנה"ב שיהי' כלי לאלקות כו', ובר"ה צ"ל ההתחדשות הזאת בבחי' תוקף ביותר, וזהו"ע קבלת עומ"ש דר"ה, וכידוע דר"ה הו"ע קבלת המלוכה ⁸⁶ בבחי' הנחת עצמותו לגמרי כו', וזה"ע תקיעת שופר דר"ה, שהוא בחי' הביטול בעצם נפשו, שמתבטל ונותן א"ע (ער גיט זעך אוועק) לאלקות כו' (וכמו"כ ענין הצעקה מן המיצר מהריחוק כו', והצעקה היא של הנה"ב ג"כ כו', וזה"ע התקיעה בשופר של איל ⁸⁷, בחי' אדם ובהמה תושיע כו' ⁸⁸, וכמ"ש במ"א ⁸⁹), ועי"ז נמשך בחי' או"ח מבחי' עצמות א"ס כו'. וזהו שאומר בחדש סתם, ואומר בכסא כו', להיות דענין הכיסוי זהו ענין עיקרי, שהו"ע עליית המלכות בבחי' העלם העצמי דא"ס כו', וענין בחדש היינו בחי' ההתחדשות, הן בחי' ההתחדשות שמלמעלה, בהמשכת או"ח כו', והן ההתחדשות ש[מ]למטה, בבירור והיפוך הנה"ב כו'. וזהו תקעו בחדש שופר בכסא כו', איזה חדש שנכסה ויש לו חג, היינו עליית המלכות בעצמות א"ס, וההמשכה בבחי' או"ח ממש כו', וזהו ע"י חדשו מעשיכם ושפרו מעשיכם, בבחי' קבעומ"ש ותשובה דר"ה, שע"ז נמשך גילוי אור חדש ממש כו'.

(84) ראה סה"מ תרל"ה ח"ב ריש ע' שג. תרס"ב ע' שלה.
תרס"ט ע' קס. תרע"ח ע' קצג. לעיל ע' זה (ובהנסמן שם בהע' 61).
(85) להבא לקמן ראה גם רשימות הצ"צ לתהלים שבהע' 4.
(86) ראה רשימות הצ"צ לתהלים שם ס"ע רפט. אוה"ת דרושים לר"ה ס"ע א'שנא. סה"מ תרנ"א ס"ע ח"ט. ע' טז ואילך. תרנ"ו ע' רמד ואילך. תר"ס ע' כג"ד. תרס"ב ע' רכה"ו.

ובכ"מ.
(87) ר"ה טז, א. שם כו, ב. טושו"ע או"ח סתקפ"ו ס"א. שו"ע אדה"ז שם ס"ב.
(88) תהלים לו, ז.
(89) ראה אוה"ת דרושים לר"ה ע' א'שמב ואילך. וראה גם לקו"ת דרושים לר"ה נט, סע"ב. אוה"ת דרושים לר"ה שם ע' א'תלב"ג. ועוד.